

علل شایع شکست درمان‌های استروئید موضعی در بیماری‌های زخمی-وزیکولوبولوز مخاط دهان

دکتر مصطفی اسماعیلی ۱

دکتر فرید عباسی ۲

مقدمه و هدف:

استروئیدها خصوصاً فرم موضعی آن‌ها یکی از شایع‌ترین داروهای مورد استفاده در درمان بسیاری از ضایعات زخمی مخاط دهان می‌باشند. در بسیاری موارد، عدم پاسخ‌دهی کافی ضایعه مخاطی به این داروها منجر به استفاده از خطوط درمانی بعدی می‌گردد که عموماً عوارض بیش‌تر و اثر درمانی کم‌تری دارند. لذا آشنایی با علل عمده شکست این داروها و راهکارهای به حداقل رساندن این شکست‌ها اهمیت بالایی برای بیمار و دندان‌پزشک دارد.

مواد و روش‌ها:

تمام مقالات ثبت شده در موتور جستجوی Pub Med، با واژگان کلیدی استروئید موضعی، شکست درمان و ضایعات مخاط دهان بررسی شدند. این جستجو به مقالات منتشر شده از سال ۲۰۰۰ تا کنون محدود شد.

یافته‌ها:

شایع‌ترین علت شکست درمان با استروئیدهای موضعی، عدم استفاده منظم و صحیح دارو توسط بیمار طبق دستور درمان‌گر است که در بسیاری موارد ناشی از عدم ارائه توضیح کافی در مورد چگونگی استفاده از دارو توسط درمان‌گر می‌باشد. توضیحات دقیق در مورد روش مالیدن دارو بر روی مخاط دهان، مدت زمان باقی ماندن آن، طول دوره مصرف و زمان پی‌گیری بعدی، نکات الزامی است که عدم توجه به آن‌ها می‌تواند بالقوه منجر به شکست درمان شود. سایر علل شایع شکست این درمان‌ها عبارتند از: تجویز نامناسب استروئید توسط پزشک، شامل اشتباه در انتخاب نوع استروئید، فرم دارو، دفعات مورد استفاده و کل طول دوره تجویزی؛ عدم پی‌گیری بیمار، اشتباه در تشخیص ضایعه مخاطی، عدم کنترل عوارض جانبی دارو نظیر عفونت‌های قارچی، آتروفی مخاطی و جذب سیستمیک دارو موضعی، عدم بررسی وضعیت پزشکی و تداخل آن با داروی تجویزی.

نتیجه‌گیری:

در صورت عدم تجویز صحیح استروئید و یا عدم استفاده صحیح دارو توسط بیمار، پاسخ‌دهی درمانی مطلوب رخ نداده و از طرف دیگر بیمار عمدتاً در این شرایط بیش‌تر عوارض دارو را متحمل خواهد شد.

۱- متخصص بیماری‌های دهان، استادیار دانشکده دندان پزشکی دانشگاه شاهد

۲- متخصص بیماری‌های دهان، دانشیار دانشکده دندان پزشکی دانشگاه شاهد